रूपमभिसरति प्रियंकाभिसारपतिपासाभिसारिका-अस्याश्चेदं समचतुरस्रभूषणा
शंकाप्रस्तानेपुणकपटसहस्राण्यः। इतिपरकीयापाः स्वकीयापात्तुप्रकृतपथिकेभ्यः
मुग्धाभिसारिकापथा-तृतीयेघुईपागतो सकलरात्रिःसहस्यासि मौदेवरोशि
तिश्चनेनमरतःप्रस्थानवेलांशुभंत॥यावंप्रांगणिकिंनमेतिनिरस्तोग्रेषि
फिस्त्रीवेशेनोपस्थिताभिसारसमयोमुग्धेविमुंचत्यमा॥६॥अभिसारिका
पथाभीतासिनेयमुगात्पथिमभुजगसंनेपुनःकिमितिकंपमुरीकरोषि॥
मन्मोधरश्रमिरन्तुभितासितानिमज्जाविसाविवरंनासिकिमाचरसि॥७॥
ये सातिकापथा-एकंउरसिभारंगुणीकिशरपकोमलंकानिनाप
देन॥अथकषपकषंसेतेनगंतुंदिनमिशास्त्रमोरथाःतवस्यात॥८॥
परकीयाभिसारिकापथा-एसार्द्रसंमृघतनावलितानंसखिपरिचि
यस्यारारमनीदिवसोन्धकारमार्द्रविलिनवेशमविमार्गपदंमार्गः॥९॥

CC-0. Digitized by eGangotri. Kamalakar Mishra Collection, Varanasi

शीतलाभिसारिकापथा। चन्द्रोपे चन्दनमंजकेषु विहस्य चिन्मयचिदिनिर्गतापाः मनोरमि
हनुमद्नोपिधाननिर्झरणा कोन्मानविभरंधभूय ॥ ६०॥ इति सामान्यशीतलाभिसारिकापथा। नं
घुनैकिमुक्तेपमेयं सौरीति मनविलोचनयुग्मम॥ सोत्थदिनकरस्यनवेन्दोः
कथसेतमसिवस्यविकासः॥ ६१॥ दिवाभिसारिकापथा। पक्षीनामधिपस्यचंक्रमहा
सर्वेसयमत्रोजातेसभ्रमनामिथः कृतमहोसाहंपुनः प्रस्थिताः॥ सधानेशि
तचोर्द्विहस्यगतयोः शङ्खनमत्रानरेपुनेः चिन्नकलोचयोर्द्विजपतेकाप्येवकंठ
यहः ६२॥ सामान्यदिवाभिसारिकापथा- सोत्सवोत्सवमकृतिप्रतिसंसत्का
चीरताभकृतिसंचलंचकंचकंधयन्धुरस्वरचन्द्रोजम्रोन्नति॥ सकृमीक्षिधि
तिविस्फुरंरतिरसस्यापीकारसंकृतिक्रीडाकुंजेऽहंप्रवातिकृतिनः कस्योत्थिया
एंगनां ६३॥ मुग्धापथाप्रौढाप्रधान्येनमध्यापथाप्रगल्भत्वप्रधान्येन मध्यापथाश्चै
पथाकाश्चप्रौढान्येनधीरापथेचप्रौढान्येनअधीरापथाश्चै

CC-0. Digitized by eGangotri. Kamalakar Mishra Collection, Varanasi

प्राधान्येन वीप्सायां द्वयोरपि प्राधान्येनन्यक्कारोऽनेन प्राधान्येनकनिका वा
न्यून २ हिहेंस प्राधान्येनपतेऽपासंगुपि प्राधान्येनमुग्धावाऽयं कन्यकावाः॥ सामान्य
वचित्तापा धनप्राधान्येन अकीर्ति धनार्थिका वावर्तनि प्रीति शेषः। प्रस्थानंय
त्यैः कृतैप्रिय सखैरस्त्रैरस्त्रैर्गतैरुत्सानन्दसारा प्रास्थितैर्व्यवसितैश्चित्तेनग
पुनः५ नुं निश्चितचेतसिप्रियतमेसर्वेसमंप्रस्थितोगंतव्येसतिशीघ्रितप्रियसहिता
गतुं र्वः किमुत्स्मयते ४। इतिप्राचीनग्रंथे लेखनात् ■ अभिमुखो देशनात्
निश्चितगमने प्रेयसि प्रोषितसतिकापि नवमानापिकामर्तृ महंति॥ तथाहि-
तस्यांप्रोषितसतिकायांवृत्तश्चोत्कास्तांतभर्तृस्सन्निधिर्तिशाच पनक
स्मात्तापितापमंतभर्तृकस्यहाभावात्नयमानितत्याच्च॥ नापितेप्रितापा
मंतभर्तृकःप्रवस्थानोपभोगश्चिहितस्यागमनाभावात्प्रियापाः कोपा

श्रीराम

घमाय दर्शनात् काकुवचनकातरप्रेक्षणात् स्मितचितंतः पदपातात् दर्शनाच्च
नयासकसञ्जापामन्तभिः प्रियमाणात् सञ्जीकरणाभ्यात् निर्वे
दादिदर्शनाच्च नस्वाधीनपतिकापामन्तभिः प्रवित्रमन्तापवच्च दर्शनात्
स्वाधीनपतिकाः कतिचिदपि नस्तगच्छेदिति सम्प्राप्तः॥ अजन्मपतिप्रतः
स्वाधीनपतिकापतिरुच्यते॥ अन्यथाभर्तरिस्वाधीनस्थमेवत्तस्वाभाव्यतत्ने
तत्थास्तीथाभर्तृविदेशागमनात्। किञ्चनिर्वेदश्रुपातनिःश्वासवचनति
तारिमन्नमहोत्सवध्वनिरेकदर्शनाच्च॥ नाप्यभिसारिकापामन्तभावः
अभिसारेतत्थामाधारतःसंतापदर्शनाच्चेति॥ कलहान्तरश्यामःसन्तापान्त
पत्थापतिरअमन्तरा देशान्तरात्पत्यसेवकप्रेषणात्पतिकाकाकुवचन
कातरप्रेक्षणागमनादिभिश्चोपदर्शनानिर्वेदसंतापसम्मोहनिःश्वासा

CC-0. Digitized by eGangotri. Kamalakar Mishra Collection, Varanasi

अस्पः॥ मुग्धप्रेक्षि सतिकापथा प्रारो स्वे कि [illegible] मपि अत्यति निर्गमापन्नामोर
शेषस्तमानमपाचकार-आस्तीपुनर्निभृतमेसंस्तानि कुंजमुन्मत्तकोकिलकल
धनिभात्तानं॥ ६॥ मध्याप्रेक्षि सतिकापथा-गन्तुं प्रिये वर्तिनिःश्वसितेन
शिष्टमासीद्गानपनवोर्ण्यमाणीत्सीत०आपुर्लिपिंपठितुमेतीदृशःव
रनुभास्त्वसौंकिमुकयःसमुपाजगाम॥ ८॥ प्रौढप्रेक्षि सतिकापथा-नार्त
मुक्तिसुभुवामपिनुसाजेविपोग्धरस्तेनाहंविहिताग्रसिर्पदुपते पक्षा
पिसलंवर॥ तामुसंकुसमपीरमुरकेंपेधुभिसिंचिते स्याद्त्रेवपत्रसत
किमुविचयात्सावसीइ०सहम॥ ९॥ पक्किप्रेक्षि सतिपथा-न्यस्तंपदाग्रा
मूर्द्धिपादपुगलंभकिंविमुक्ताग्रेस्यनकानीतिरकाति किंनभवतीहेतो
मैवाइ:कुसम॥ अंगानांशतपात्तनानपनपेः कोविक्रमोरैवः कुं [illegible] पके
पणमयस्वमनस्तेपुनकेयपिप्रस्खिते॥ ८॥ सामान्यधनिता प्रो [illegible] पति

भी २

CC-0. Digitized by eGangotri. Ramalakar Mishra Collection, Varanasi

मुखं प्रेक्ष्य हितापथ्यं मत्रहितोनेमास्तधापास्यतिय हिःसहसाधरेत्ती ।इत्यंतिरा
घविरासन्नपनोमुधाणनांप्रियतमंकरवोर्धमार ।२। अहितकारिणीप्रियेहि
तकरिणीऽतमा।श्रसाऽतमेवचेत्कांतघथा-पतिःशपन्नमागतःकुचेष्टितैस्तिरो
स्कृतःप्रसन्नवचनस्तेरंमतपिशिमब्रुवा ॥ अचर्धिसुभ गासिमतघृणिप
मुखीरपंकरुवैरपूजिविकसद्विलोचनचमत्कृतैरब्रुमेः ।२०।हिताहितकारिणीप्रि
यतमेहिताहितचेन्नवतीमधा।श्रसाऽतुयवतारकारिणीचेन्नपथा-कानेसा
गासिकश्चुकुप्यशतपासाचीकृतग्रीवमुन्नःकोपकषायमन्मथशर
कृतःकटन्नाकुरा ॥ साकृतेरालसकेशवेचोमाधीकधाःसवाग्रिनिःसृत्य
स्वाघकांचनंमहानौकासुभुवा ।२१। हितकारिणप्रियतमेहितकरि
णीत्यधर्मएवैवनिर्मिसिरकोपवचनाचरीसभिपतेःश्रस्यानिस्का

मन्त्रोत्सवं गुरुकृतिः। प्रीणयाः प्रकोपेषः प्रकोपमनुरागंवाप्रकटपतिचक्र
पामनोभावंस्फुलातिसमधामः पथा-प्राशपंपचपिकुसुमजितमिरंमाल्य
मंधीतंयदोनत्रंशाततेनंकीतिरपिकापिन्नाणस्त्रीपतामा॥मालापाः
करणोघमोमकरिकांमः कुचाम्भोरुहोभूपः कुलस्यधोरणीपुनदृशः
सापंतनोदृशतेऽमपकृणालयजाश्रयः कामकीडणामकृतकूलाकुल
शिवार्थमः पथा-ऽरपतिरुदिपस्यनेत्रयजानवकरणानचकोपि
भीतिलेशः॥एकुलस्यकुलरकोशकोमलांसेपुनरर्पितस्यकरोरावात

वेथाः॥मानीचतुरश्चशठरजानर्मगति॥मानीपथाःपाया
कुलपरेणाणांनयचयोयंप्रेमेवं मनःश्रेसोवावंमिमामणशति

CC-0. Digitized by eGangotri. Kamalakar Mishra Collection, Varanasi

नपेक्षमाणाहि: प्रस्थिते ॥ ग्रातपीतविलोकने परिहतासचेलिकलानने ग्रा
लोशेनिपते तिहतेरुपरागवान्मुखो दक्षयः ॥१२॥ चक्रचेक्राख्य ग्रसमागम
स्वतुरः ग्राचक्रं ग्रसमागमोप ग्रा० सम्भ्रान्तरसेहस्तरतलेनिशापा
लसन्निशीतापाः तटेनदीनानिकटेच नानाघटोशातारिकः
सहयः १२ । चेक्राख्यं ग्रसमागमोप ग्रा० ॥ कान्तेकनकजम्बीरा
ईकरेक्ष्मपिकुर्धति ग्रागारेस्थितेते भानोधिनेमिनुम
लादेहो १३ ॥ ग्रोषितःपतिस्त्वपतिर्वैरि कश्चभवति क्रमेणो
हरणानि दुहृदभाङ्गपिकमत्रैके शपाशेतिचक्रच
ग्रोषितभर्तृमध्ये शोमङ्गारे ॥ नाभिःकुपोनाभिरति
वरिप्रश्नः क्रियापात्तिर्पस्याः साचे इंसिकेयंहस्तलाघवेस्य

CC-0. Digitized by eGangotri Foundation. Mishra Collection, Varanasi

सानि ॥ ७ ॥ पांसुलाः सासलिलकोलकूहेह
पिथत्मीनधर्तमाने ॥ अनस्मितच्चतिच
रीकृतैकिनधिधानदृशः समपि ॥ ७ ॥
चोलवेधमुलिननकांचकुहिकपाते
नन्तास्वतिमंपुरतदृशःस्मरचेछितं
नोनायकोनायकाभासएवप ॥ शून्येसच
धाभैगिधृनिंपुलाजेमुपसनिगीतमथस्का
साहराणाकुलेनविहितोप्रन्तोवन्तोहसवते नाभिनवेतिइतिविष
नायत्तेनवशास्यति ॥ ८ ॥ नवनागिकापाठधनायकस्येतेभेहास
रितिवचम् ॥ अस्यावेस्थाभेदनभेदस्तस्यवस्वभावभेदनभेद

CC-0. Digitized by eGangotri. Kamalakar Mishra Collection, Varanasi

ईदृः लचकितोनाविस्मरोत्तिप्रथांश्वासेनेते स्मरं महासिसिसंधत्तेन वाचन्ई
सि॥ मतावर्तति वर्तमानरहन कुरीमंगल्यैः ग्रामः किंतुविरहेण जानतीं
भूपः स्मरंवर्तते॥ २८॥ हिरहकालीनकातविषयकप्रेमप्रतिपादनंव्याकीर्त
नंयथा। स्पर्शः स्मनतः स्पर्शीन्द्राणीवत्कुचीन्द्रस्याम। तस्याः केलिकथा सा
पसमर्थः स्वले॥ २९॥ कामंक्रशजनितसकलविषयकहेपतानमुदेतः॥ व
या०॥ राज्ञ इमकंदमिन्दुविंबंकहलाधरिजलारिणावलनः। रजनीस्मरभूच
नेः कृपालिकरातीपंकमनःपथिचात्तः॥ ३०॥ प्रियाश्रितकार्यनिकव्यहारः
प्रसादः। कथनाद्वाकारामनःकाताक्षेपः। तस्यवनिदानमुक्तं॥
अर्द्धसंचिन्तसाध्वर्द्धसंमिलितंमनः। अर्द्धसंस्थंनःपारीक्षेत
किंकरिष्यति॥ ३१॥ प्रोसुकासंलापादिकारितमनोविषयासमुत्थित
प्रियाश्रितकथाप्रारंभकारः। प्रलापः कायिकोवाचिकश्च-कायिकः

CC-0. Digitized by eGangotri. Kamalakar Mishra Collection, Varanasi

२२ प्रणापप्रतिक्रमणसूत्रशीलः वेन्द्रस्तवको नोमद्गाल्यामूलसिद्धिपरिलसेकर्नुमिभृच
तामूर्त। अथशिथिलस्तवं वोमानमाशंक्यतत्स्वार्थशिथिलकुभाग्रीणा
शिकंवेकहेतः।३२।वाचिकोपथा-किंवि वोमाद्दशाम्रुखमद्दितीयकं
एवंजदवाचिकंयुजमन्यदेतत्॥मेकंकामावहसिद्धगतनीतदकक
मणीशिधिकपूवरिहशमिन्द्रस्तीयम्।३३।मदनयेदनासमुत्थसतापका
लादितथाप्रिः॥वथा।कोदंडिसिवोमकोतिरतिः कामस्यतस्यो
वशिभूयस्त्रीनयनोत्पलेमनसिसेगतः समुन्मीलति।इत्थंसाम्यवि
धैतपोःप्रभवतिस्मिन्नतथास्निग्धतांतत्प्राणांतनुतेकमादतनुतां २२
नेपंपथगछति।२४विरहव्यथात्विकारमात्रंचजीवनावस्थानं
मरणं॥पतिनीरेवंकरांतरितनिलक्ष्यमाणांकुशाहतिभिश्चिरं
नारकाःसमभवन्निस्ताडंकुरु एम॥वश्चित्रोपितथासमंकर

ॐ नमः
रु स्त्री.
२३